

Силабус курсу Психофізіологія

Ступінь вищої освіти – перший бакалаврський рівень

Галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

Спеціальність – С4 Психологія

Освітньо-професійна програма «Психологія»

Рік навчання: I, Семестр: 2

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

к.психол.н.,доцент **ЮРКЕВИЧ Галина Йосафатівна**

+38096190020

Контактна інформація

Опис дисципліни

Дисципліна “Психофізіологія” спрямована на: формування у студентів, на засадах аналізу сучасних анатомічних і фізіологічних концепцій, наукових знань про особливості функціонування центральної нервової системи з метою розуміння психологічних явищ, прогнозування розвитку психологічних процесів і станів; ознайомлення студентів із формами і методами реабілітації, адаптації, психобіоенергетики людини; оволодіння сучасними і перспективними напрямками психофізіологічних розробок і досліджень з питань сучасної психофізіології, зокрема оцінки, прогнозу і управління станами людини; вироблення у студентів практичних вмінь та навичок використання отриманих знань в подальшій професійній діяльності психолога.

Структура курсу

Години (лек./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	1. Історія становлення психофізіології. Предмет та завдання психофізіології	Знати предмет дисципліни, її завдання, історію становлення. Вміти аналізувати проблему Співвідношення психічного та фізіологічного.	Тести, питання

4/4	2.Методи психофізіологічних досліджень.	Знати про методи психофізіологічних (електро- і магнітоенцефалографія, метод викликаних потенціалів,реєстрація електричної активності шкіри, реєстрація показників серцево-судинної системи, реєстрація реакції очей). Знати про особливості поліграфічних досліджень. Вміти здійснювати самооцінку психофізіологічного стану.	Тести, питання
2/2	3. Вивчення індивідуальних особливостей нервової системи(НС)і нервових процесів.	Знати: основні принципи будови НС, принцип ієрархічної побудови зон кори головного мозку, про нервові центри та фізіологічні принципи їх функціонування. Вміти аналізувати та визначати міру співвідношення психічних і фізіологічних процесів та явищ.	Кейси
2/2	4.Психофізіологія сенсорних процесів	Знати загальні психофізіологічні властивості сенсорних процесів, нейрофізіологічні механізми сенсорних систем(сенсорна система зору, сенсорна система слуху, сенсорна система смаку,сенсорна система нюху, сенсорна система кістково-м'язевого апарату). Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Питання
4/4	5.Психофізіологія пізнавальних процесів	Знати загальні психофізіологічні властивості пізнавальних процесів(уваги,пам'яті,мови, мислення). Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Питання
2/2	6.Психофізіологія емоцій.	Знати психофізіологічні особливості емоцій,їх класифікацію, функції. Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
2/2	7.Психофізіологія стресу	Знати психофізіологічні особливості стресу та стресових реакцій. Вміти використовувати набуті знання із теми у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
4/4	8.Статеві відмінності психофізіологічних функцій.	Знати про статеву диференціацію, психофізіологічні особливості функціонування чоловіка, психофізіологічні особливості функціонування жінки, про вплив статевих гормонів на поведінку жінки та чоловіка, специфіка функціонування мозку чоловіка та жінки	Тести, питання

		Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	
2/2	9.Психофізіологія свідомості	Знати про теорії свідомості,Психофізіологічні механізми свідомості. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Кейси
2/2	10.Психофізіологія несвідомого	Знати про неусвідомлювані установки та мотиви, поведінкові автоматизми та стереотипи, змінені стани свідомості. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання
2/2	11.Психофізіологія сну.	Знати про:сон і його види,теорії сну,стадії сну, сновидіння. значення сну і потребу в ньому. Вміти використовувати отримані знання у майбутній професійній діяльності.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Бригадир М. Особливості функціонування головного мозку людини. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*.2016.Випуск 2. Т.1. С.19-23.
2. Бригадир М.Стани зміненої свідомості та можливості самопроектування. *Virtus*. 2016. №5. С. 63-67.
3. Бригадир М. Б., Бамбурак Н. М. Особливості появи та діагностики ГСР й ПТСР, способи їх ефективного лікування. *Габітус*. 2023. № 51. С. 234-238.
4. Бамбурак Н.М., Бригадир М. Теоретичні аспекти аналізу проблематики психічного здоров'я людини. *Габітус*. 2022. № 42. С. 279-284.
5. Ващук О.П. Психофізіологічна діагностика особистості. Одеса:Гельветика,2017. 108 с.
6. Коляда,Н.В.Психофізіологія:Конспект лекцій. Суми:СумДУ,2022.264с. URL: <http://surl.li/ebnys>
7. Кузів О.Є. Психофізіологія: курс лекцій. Тернопіль: вид-во ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017. 194 с.
8. Легендзевич Г.Я.,Закалик Г.М. Порівняльна психологія та психофізіологія. Львів: Львівська політехніка, 2021. 216 с.
9. Лісовенко А.Ф., Бедан В.Б. Психофізіологія: практикум (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології) / А.Ф. Лісовенко, В.Б. Бедан. Одеса: Фенікс, 2021. 75 с.
10. ФілімоновВ. І.Фізіологія людини:підручник/В. І.Філімонов. К.:BCB «Медицина», 2021. 488 с.
11. David Papo: Gauging Functional Brain Activity: From Distinguishability to Accessibility. *Front. Physiol.* 2019. 08 May. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fphys.2019.00509/full>
12. Joseph Cesario,David J. Johnson,Heather L. EisthenYour Brain Is Not an Onion With a Tiny Reptile Inside. *Current Directions in Psychological Science*.2020. Volume 29. P. 219- 323.
13. Liam Drew. How the Brain Works: The Facts Visually Explained (How Things Work). NY:DK, 2020. 224 p.
14. Stephen W.Porges Polyvagal Theory: A biobehavioral journey to sociality.

15. PorgesSW.PolyvagalSafety:Attachment,CommunicationandSelf-Regulation.NewYork: WW Norton, 2021. 320 p.
16. Rita Carter. The Human Brain Book: An Illustrated Guide to its Structure, Function, and Disorders. NY:DK, 2019. 264 p.
17. JoelE.Morgan,JosephH.Ricker.TextbookofClinicalNeuropsychology.Taylor&Francis, 2018. 1146 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:(%)

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Усне, письмове опитування під час занять 5тем,8 занять,5 оцінок	Тестування у системі Moodle	Усне, письмове опитування під час занять 6тем,7 занять,6 оцінок	Тестування у системі Moodle	Критерії оцінювання тренінгу:міра активності учасника у тренінгу–10 балів, написання підсумкового есе за підсумками участі у тренінгу–80 балів, презентація есе – 10балів	Критерії оцінювання самостійної роботи: реферативне представлення правильно оформленого виконаного завдання – 30 балів Презентація та захист отриманих дослідницьких результатів – 70 балів	1.Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку80 балів. Розв'язання 10тестів по 2бали=20 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без

глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичного завдання: 1 завдання, за розв'язання якого студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв'язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичних питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування

навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 завдання, за розв’язання яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

34–50 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує задачі та інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

17–33 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує задачі, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–16 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує задачі, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	Добре
D	65-74	Задовільно
E	60-64	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним курсом